

13.

ՅԵՐԶՈՐԻ ԱԿՑԻՈՒ

ԵՃՄԻՈՋՔԻ ԵՄԵՒՆԴՈՋՄԵՒ ԿԵԻՔՔԵՅՈՋԿԻ ԵՅՔՔ

susret mladih glagoljaša

ՎՃՐԱԲԻՑԱ ՕԴ Գ

L
A
G
O
L
J
A
S
I

U Senju od 22. do 25. listopada 2010.

Ի

Ե Ձ Պ Ն Ռ Ս Տ Վ Յ Ն Շ Ո Պ Ղ Ճ

TERENSKA NASTAVA: Narodni muzej i galerija u Novom Vinodolskom

13. susret mladih glagoljaša započeo je 22.10.2010. terenskom nastavom, tj. odlaskom u Novi Vinodolski. Ove godine željeli smo nešto više saznati o Frankopanima i Vinodolskom zakonu.

27 učenika i 4 voditelja dočekala je kustosica muzeja Đurđica Krišković. Najprije nas je uvela u gradsku vijećnicu u kojoj se nekad, a i danas, sastajalo gradsko vijeće i odlučivalo o pitanjima važnim za razvoj i napredak općine. Rekla nam je nekoliko rečenica o samom mjestu, a onda veći dio svoje priče posvetila Vinodolskom zakonu i glagoljici u tom kraju. Ono što veže Senj i Novi Vinodolski su Frankopani, jedna od najmoćnijih velikaških obitelji Hrvatske. Njihovi su se posjedi prostirali po cijeloj Hrvatskoj: od Krka preko Vinodola, Senja, Modruša i Like, do Slunja, Ozlja, Knina, Skradina. Iako su Frankopani bili feudanci, svojim podanicima upravljali su pravedno, pa su u tu svrhu pisali zakone, npr. Vinodolski zakon i Senjski statut.

Jedan od najvažnijih kulturnih spomenika naših naroda i ujedeno jedan od važnih europskih srednjovjekovnih dokumenata, Vinodolski zakon, bogat je izvor za upoznavanje svakidašnjeg života naših predaka.

Posebnu značajku Vinodolskom zakonu daje okolnost što ga je sastavila „komisija“ sastavljena od predstavnika devet vinodolskih gradova - općina: Grobnika, Trsata, Bakra, Hreljina, Drivenika, Grižana, Bribira, Ledenica i Novigrada (danas Novi Vinodolski).

Predstavnici spomenutih gradova sastali su se 6. siječnja 1288. g. u frankopanskom kaštelu Novigrada pred licem kneza Leonarda i popisali stare pravne običaje što su se primjenjivali u Vinodolskoj knežiji, pa je zbog toga taj dokument i nazvan „Vinodolski zakon“.

Čuva se u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu. Rukopis se sastoji od 14 listova, odnosno 28 stranica. Napisan je hrvatskim jezikom i kurzivnom glagoljicom.

Na hrvatskim povijesnim prostorima Vinodolski zakonik je najstariji cjelovito sačuvani spomenik običajnog prava na hrvatskom jeziku, a u slavenskome svijetu od njega je starija samo Ruska pravda, napisana u razdoblju od XI. do XIII. st.

Pitamo se koji je pravi razlog da je Vinodolski zakon nekim čudom uspio osvojiti značajno mjesto među tadašnjim vrhunskim djelima europske kulture i civilizacije i možemo li mi, ljudi XX. st. ponešto naučiti od naših skromnih predaka?

Vinodolski kmetovi bili su otvoreni prema svemu onome što je dolazilo do njih, kao da su znali da svaka zatvorenost vodi stagnaciji. A ipak, zadržali su svoju narodnu samobitnost i obdarili svoj narod i svijet originalnim narodnim djelom u kojem su svi vanjski elementi dobili svoje pravo mjesto i nov sadržaj. Oni nisu sebe smatrali ni boljim ni lošijim od drugih, a poštujući druge, najbolje su sačuvali vlastito dostojanstvo.

Nije li to i za nas poruka naših predaka i njihova Vinodolskog zakona i njegove stotinu godina mlađe braće, Krčkoga i Senjskoga statuta?

Nakon toga, kustosica muzeja provela nas je kroz čitavi muzej. Ono što je nama bilo najinteresantnije je fotografiranje u svim mogućim pozama. Još smo obišli vinodolsku župnu crkvu sv. Filipa i Jakova i stari dio grada.

Nakon toga „zujali“ smo gradom, otišli na sok i pizzu. Bilo je to kratko, ali slatko zadovoljstvo. Vratili smo se kući oko 19,30h.

Katarina i Danijela

Razgovor s gošćama iz Zagreba i Rijeke

1. Molim da nam se predstavite. Tko ste, odakle dolazite i čime se bavite?

Zovem se Dubravka Crnić. Predajem engleski jezik u Osnovnoj školi Frana Zrinskog Frankopana u Zagrebu. U našoj školi djeluje glagoljaška skupina Frankopan.

2. Jeste li prvi puta u Senju? Kako ste doznali za naše dane glagoljice?

Nisam prvi put. Bila sam u Senju prije 4 - 5 godina kad sam s jednom skupinom radila naušnice od kože.

3. Što radite danas u radionici?

Danas radimo šalove koje vezemo na prste (filcamo). Filcanje je tehnički rad s posebnom vunom, bocka se s iglicama, niti ulaze jedna u drugu i nastaju različiti oblici. Na šalovima vezemo glagoljaška slova.

1. Molimo vas da nam se predstavite.

Zovem se Vilinka Grlaš. Dolazim iz Rijeke, radim kao odgajateljica u vrtiću.

2. Odakle ta povezanost pedagogije s glagoljicom?

Studirala sam likovnu kulturu i razrednu nastavu, magistrirala i imam želju za širenjem znanja. Ove godine sam u Roču, u Maloj glagoljaškoj akademiji upoznala nastavnicu Melitu koja me „vratila“ u Senj. Naime, ja u Senju imam rođake pa sam nekada često dolazila i emocionalno sam vezana za Senj.

3. Čime se danas bavite u radionici?

Želimo spojiti sadašnjost i kulturu glagoljice. Radimo s glinom: počevši od skice, modeliranjem cipela od bijele gline do ukrašavanja glagoljskim slovom. Ukoliko stignemo, okušat ćemo se u batik u na papiru i u mozaiku.

Martina i Kristijana

PREDSTAVLJANJE RADIONICA

STAKLOSLIKARI

Vode nas vjeroučiteljica Kristina Čigoja i učiteljica Anastazija V. Matijević.
Oslikavamo stakla. Vrijedni smo kao mravi, a slatki kao bomboni.
U našoj grupi sudjeluju:

1. Marita Hvizdak
2. Tena Jurković
3. Patricia Bičanić
4. Mara Kovačević
5. Nera Kovačević
6. Božica Rukavina
7. Matea Prpić
8. Sara Katalinić
9. Josipa Drakulić

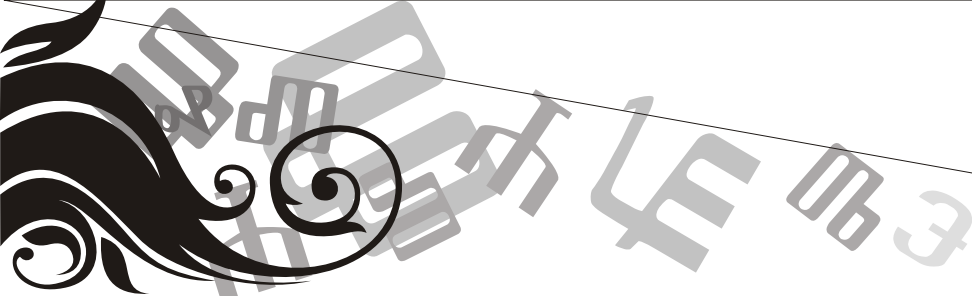

MLADI GLAGOLJAŠI

Naša grupa se zove mladi glagoljaši. Ove godine radimo slikovnicu pod nazivom „Dođi u Senj“. U grupi nas ima 12. Voditeljica naše grupe je gospođica Sandra Turina. Ostali članovi su:

1. Ana Koričić
2. Katarina Tonković
3. Matea Miškulin
4. Katarina Fero
5. Mirna Papić
6. Jelena Matičić
7. Mia Miškulin
8. Kristina Tomljanović
9. Matea Krmpotić
10. Lucija Nekić
11. Nikolina Biondić

KERAMIČARI

Mi radimo s glinom. Radili smo jabuke, a poslije ćemo raditi štikle, mozaik i radimo glagoljaška slova. Volimo svake godine sudjelovati na glagoljici jer je jako zabavno. Članovi su:

1. Ana-Marija Butković
2. Ana Ostović
3. Ena Vukelić
4. Jelena Lopac
5. Iva Tomljanović
6. Doris Prpić
7. Dino Pavelić
8. Stela Skorup
9. Matea Skorup
10. Katarina Krmpotić

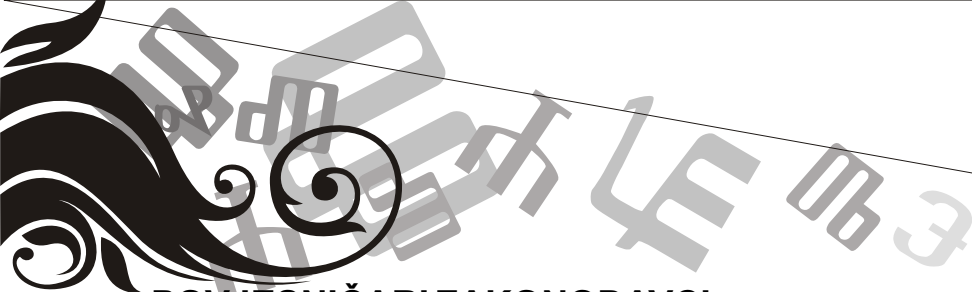
i da ne zaboravimo, naša učiteljica Melita Marenčić i njena gošća, Vilinka Grlaš. Moto grupe je: LIČKA NOGA, BEČKA CIPELA!

FOTOGRUPA

Pratimo rad svih grupa u glagoljici. Slikamo i obrađujemo slike, snimamo ih na CD i postavljamo na web-stranicu škole. Mala smo, ali vrijedna grupa. Nastavnica Darija vodi grupu i u pravom smislu riječi ne da nam „disati“. Vrijedni:

1. Stiven Čopić
2. Andrija Nekić
3. Krunoslav Marenčić
4. Sandro Margeta
5. Fran Zrinski

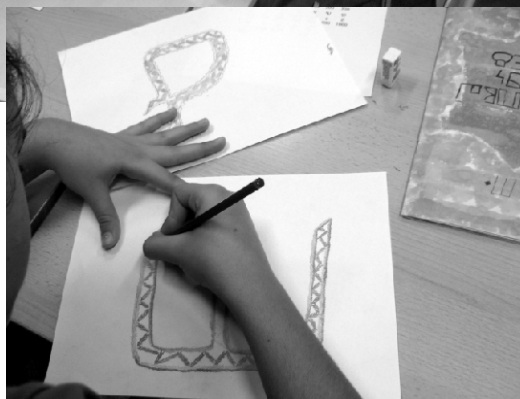
POVJESNIČARI ZAKONODAVCI

Proučavamo srednjovjekovnu obitelj Frankopan i njihov Senjski statut iz 1388.g. Naše zaključke ćemo zapisati u knjigu koju ćemo napraviti u obliku stare glagoljaške knjige. Veseli smo i marljivi.

Vaši:

1. Margareta Toljan
2. Nikolina Švegar
3. Karlo Rukavina
4. Martin Nekić
5. Matea Krmpotić
6. Paula Lončarić
7. Elena Samaržija
8. Lucija Rako
9. Ante Jurković

i nastavnica Andreja Kartelo Nekić.

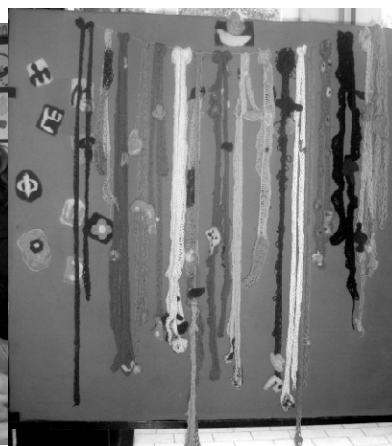

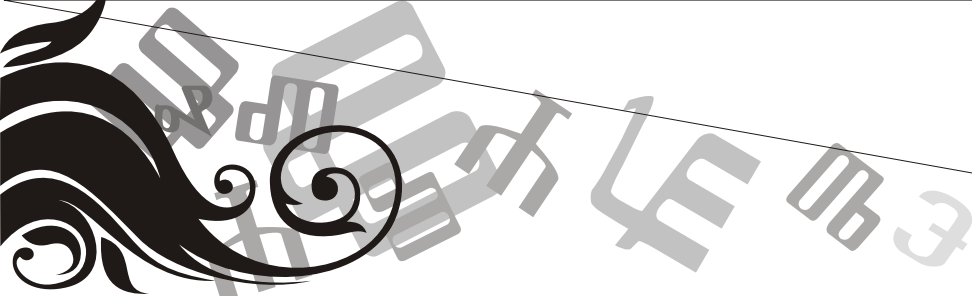
GLAGOLJAŠKI ŠALOVI

Mi smo vesela grupa. Ručno pletemo šalove, a zatim ih filcamo. Glagoljaška slova vezemo na šavove. Hvala Bogu, nema dečki. Vrlo smo vrijedne i zapletene u vunu. Voditeljica Dubravka Crnić je vrlo zadovoljna s našim radom.

Mi smo:

1. Koraljka Devčić
2. Borna Biondić
3. Lucijana Krmpotić
4. Iva Varga
5. Josipa Mikola
6. Ana Šarić
7. Tea Katalinić
8. Doris Tomljanović
9. Iva Nekić
10. Duba Samaržija

SVILCI IZ SVETOG JURJA

Mi smo likovna grupa iz Svetog Jurja koja slika na svili. Koristimo motive iz prirode, glagoljice...

Naš završni rad bit će marame. U grupi radimo svi sve, pa tako dečki peglaju, a mi zabijamo „rajsnedle“!

U našoj grupi su:

1. Lucija Ažić
2. Martin Nekić
3. Antonia Malinarić
4. Filip Žarković
5. Đurđa Pintar
6. Maja Vukelić

i nastavnica Branka Zrinski.

SLASTIČARI

Mi smo najslađa grupa.

Pekle smo kekse, kolač od jogurta i ukrašavale glagoljaškim slovima.

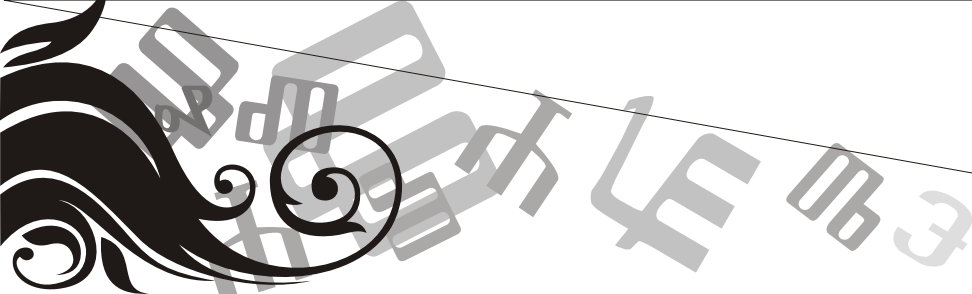
Zamirisale smo cijelu školu. Glavni slastičar je domar Vinko, koji je samo nadzirao naš rad.

Slastičarke su :

1. Duba Samaržija
2. Katarina Stojević
3. Iva Varga
4. Luciana Krmpotić

NOVINARKE

Mi smo novinarke. Malo nas je, ali puno radimo. Zujimo kao pčele od razreda do razreda. Čuvajte nas se! Pazite što govorite! Sve vidimo i čujemo! A mi smo sedmašice i osmašice:

Kristijana Lopac Škrinjar
Danijela Krmpotić
Katarina Vukelić
Maja Mesić
Martina Nekić

Voditeljica naše grupe je Karmen Čorić.

LIKOVNJACI

Zbog teškoća u prijevozu, ove godine su Krasnari - glagoljaši radili u svojoj školi. Kako su nam javili, izrađivali su odljevak u gipsu i oblikovali glagoljicu žicom i savitljivim granama. Uz stručno vodstvo učiteljica: Milene C. Miklić, Đurđe Jugović i Vlatke Žarković, a uz pomoć tete Kaje i tete Štefice, glagoljale su:

Ana Vukelić, Josipa Samaržija, Ira Samaržija, Jelena Devčić, Nikolina Devčić, Paulina Devčić, Petra Devčić, Ana Katalinić i Valentina Samaržija.

Predstavila nam se višegodišnja glagoljašica

Zovem se Matea Miškulin. Idem u 8.b razred. Već četiri godine sudjelujem u izvannastavnoj aktivnosti mladi glagoljaši. Za to vrijeme naučila sam cijelu azbuku (brojke mi slabije idu). Najviše volim crtati i ukrašavati glagoljska slova. Sudjelovala sam svake godine u našim Danima glagoljice. Tri godine sam se isticala među slastičarima, a ove godine sudjelujem u izradi slikovnice u grupi mladih glagoljaša. Kao i svi, najviše volim izlete i putovanja. Dva puta sam bila u Roču, u Maloj glagoljskoj akademiji. Oba puta sam, po svom izboru bila u povijesnoj radionici. Ne znam gdje ću nastaviti školovanje, ali bih svakako voljela nastaviti s glagoljicom. Već sam pitala ravnateljicu mogu li doći i dogodine na Dane glagoljice.

Na kraju svakako želim dodati da su podjednako aktivne svih ovih godina bile i Ana Koričić, Lucija Nekić i Nikolina Biondić.

Martina

POSJETILI SU NAS...

Tijekom trodnevnog rada u radionicama posjetili su nas mnogi zainteresirani roditelji i nastavnici. Uspjeli smo zabilježiti samo neke:

Susret sa „starim“ glagoljašicama, Ines Boras i Andreom Lončarić.

Prije desetak godina su sudjelovale u izvannastavnoj aktivnosti Mladi glagoljaši, četiri godine za redom u Susretima mladih glagoljaša, a bile su i u Roču. Danas studiraju hrvatski jezik i književnost(5 godina). Zanima ih što radimo i odlučile su posjetiti sve radionice.

Nama poručuju da marljivo radimo, budemo maštoviti i naučimo glagoljicu.

Tomislav i baka učiteljica sa zanimanjem su obišli sve radionice.

Naš Gradonačelnik se rado prisjećao svojih školskih dana u istim prostorima.

IGRE ZNANJA I VJEŠTINE

U nedjelju nakon ručka novinarke su organizirale zabavno natjecanje. Od predstavnika svih radionica formirane su dvije grupe.

Grupa AZ : Karlo, Antonio, Martin, Nikolina, Sara, Ana K., Kika, Martina, Tea.

Grupa BUKI : Ante, Antonio, Josipa D., Josipa M., Ana Š., Borna, Dino, Matea, Duba.

Prva je bila štafetna igra nošenja ping-pong loptica u žlici. Bilo je napeto i loptice su padale ne sve strane. Nakon uzbudljive prve igre proglašen je pobjednik, a to je grupa AZ.

Ubrzo nakon toga uslijedila je i druga igra, vješanje krpa s glagoljskim slovom na sušilo. Prvi natjecatelj objesio bi krpu na uže, a drugi bi je skinuo i nosio trećem natjecatelju i tako u krug. Ponovno je pobijedila grupa AZ.

Treća igra je bila drugačija. To je bila igra znanja o glagoljici. U njoj su bila razna pitanja o povijesti glagoljice. Morali smo i prepisati tekst s latinice na glagoljicu i obratno. Ponovno je pobijedila grupa AZ, koja je za nagradu dobila kolače s glagoljskim slovima. U trenu su nestali s tanjura. Mljac!

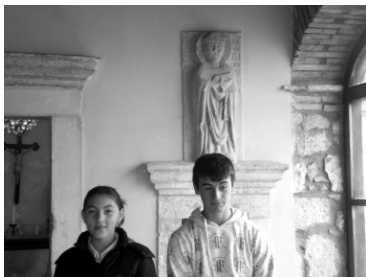
U OBILASKU...

Četvrtog dana susreta krenuli smo u obilazak crkve sv. Martina i Gradskog muzeja. U dugačkoj koloni krenuli smo do Prve drage gdje se nalazi stara crkva sv. Martina. Pažljivo smo slušali tumačenje učiteljice Kristine i doznali sljedeće:

Na zidu crkvice je reljef Sv. Martina, čiji se original nalazi u Povijesnom muzeju u Zagrebu. Uz lik na reljefu je uklesan natpis glagoljskim slovima:

᠘᠋᠋᠋᠋᠋᠋ ᠋᠋᠋᠋᠋᠋᠋.

Sv. Martin rođen je 1316. g. Živio je u nekršćanskoj obitelji. Otac mu je bio vojnik i želio je da ga sin naslijedi. Martinu se to nije

svidjelo, ali je ipak postao vojnik. Putujući Italijom susreo je siromaha, prosjaka koji je od njega tražio milostinju. Nemajući sa sobom novca, a gledajući siromaha kako se smrzava, mačem je odrezao dio svog crvenog plašta i zagnuo siromaha.

Prihvatio je kršćanstvo i bio je prvi svetac koji nije bio mučenik. Zaštitnik je vinogradara, beskućnika, siromaha, konjanika....

U ovoj crkvi služi se obred svake godine 11. studenog na Blagdan sv. Martina.

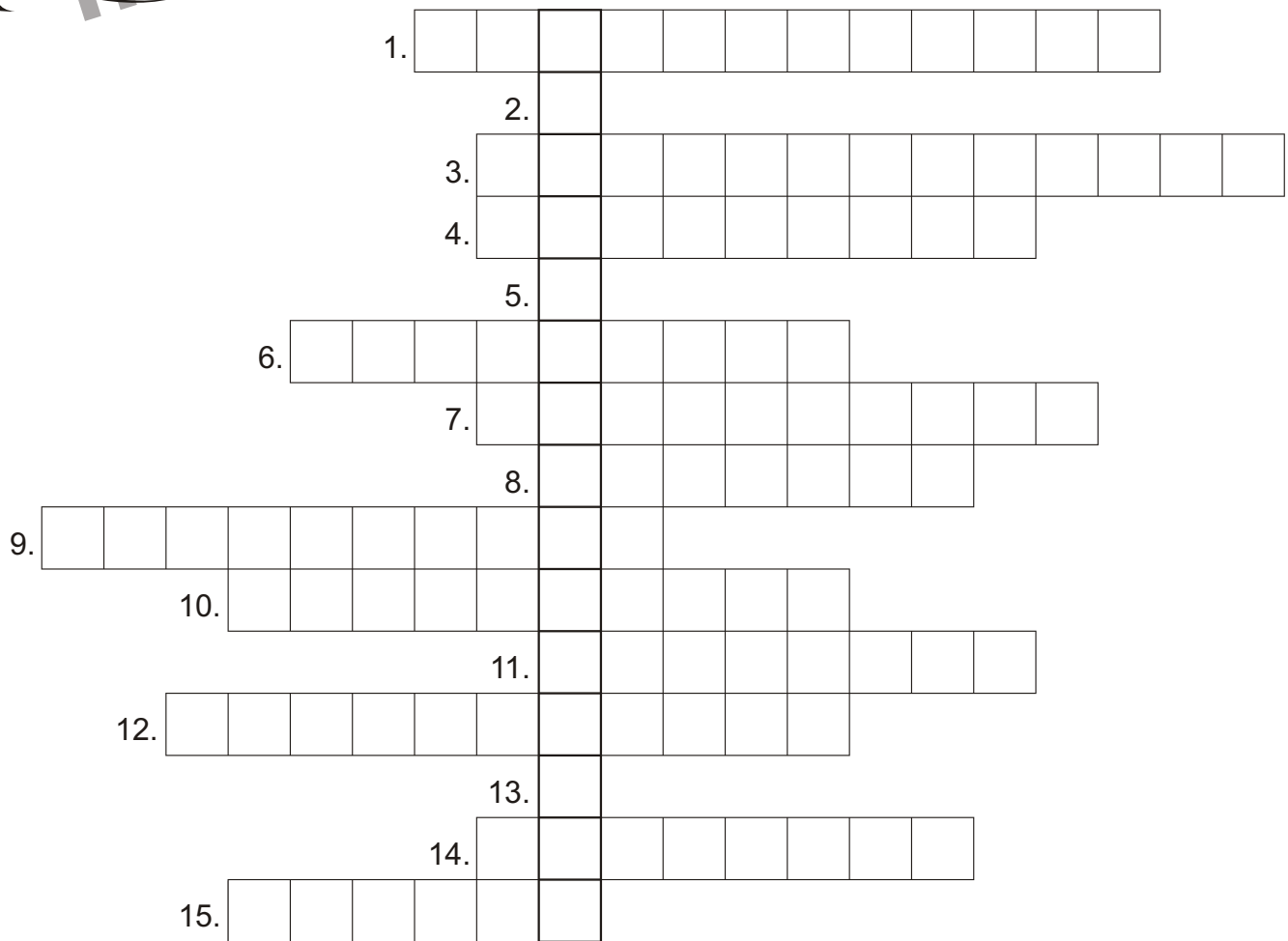
Zatim smo krenuli u Gradski muzej. Obišli smo samo kat glagoljice. Vodila nas je kustosica i ravnateljica muzeja, Blaženka Ljubović. Izložba je prerađena 2008. god. Upoznala nas je s tri stupnja glagoljaške baštine u Senju. Prvi stupanj je Senjska ploča, drugi pismo pape Inocenta IV. senjskom biskupu Filipu i treći stupanj je prva senjska tiskara. Bilo je vrlo zanimljivo.

Na povratku iz muzeja došli smo do spomenika Blaža Baromića koji je bio utemeljitelj senjske tiskare. U Katedrali smo prepoznavali i čitali glagoljska slova na klupama. Pravi izazov!

U ulici Široka kuntrada br. 4 vidjeli smo glagoljski natpis na nadvratniku. Uspjeli smo ga pročitati tek uz veliku pomoć voditeljice Karme.

*Martina, Kristijana
i Danijela*

1. ljudi koji proučavaju prošlost
2. latinično slovo **z**
3. "maheri" na računalu
4. fotografiraju
5. latinično slovo **ib**
6. uče i vole glagoljicu
7. peku slasne kolače
8. rade kistom i bojama
9. najgori predmet u školi
10. rade s glinom
11. geografija
12. izrađuju stripove
13. latinično slovo **z**
14. izvještavaju o događajima
15. škrabica od glagoljaši

100 ce i

o=A o=A

Danijela

P=S C=č

Martina

A=E S=š T=A

Katarina

Pomozi slovu A da dođe do svog glagoljskog slova

Maja